

Datum 2024-12-13

Informationsklass Öppen

Diariernr (åberopas) A558.187/2024

Saknr 000

Polismyndigheten

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Er referens Ju2024/01778

Ökat informationsutbyte mellan myndigheter - Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)

Sammanfattning

Den föreslagna generella sekretessbrytande bestämmelsen kommer i stort ge Polismyndigheten bättre förutsättningar att förebygga och bekämpa brott och det är särskilt positivt att socialtjänstsekretess omfattas. Förslaget omhändertar dock inte samtliga sekretesshinder som Polismyndigheten har identifierat. Polismyndigheten anser, liksom utredningen, att en ny huvudregel i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), nedan OSL, är att föredra med innebörden att uppgifter om enskilda som utgångspunkt får utbytas mellan myndigheter.

Polismyndighetens synpunkter

De senaste åren har Polismyndigheten i olika utredningar och sammanhang beskrivit behoven av förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter för att kunna bedriva en effektiv brottsbekämpning. Dagens sekretesslagstiftning, med en rad sekretessbrytande bestämmelser och en omfattande reglering av uppgiftsskyldigheter mellan olika myndigheter, är komplex och svårtillämpad. Utredningens kartläggning av behovet landar i slutsatsen att det behövs en genomgripande reform och ett avskaffande av sekretessgränserna mellan myndigheter. Polismyndigheten instämmer i denna slutsats. Utgångspunkten i OSL bör således vändas till att det som huvudregel är tillåtet att utbyta uppgifter om enskilda mellan myndigheter (avsnitt 5.2.3). Polismyndigheten delar bedömningen att en sådan ordning förutsätter en rad överväganden som inte har rymts inom utredningens uppdrag, men förordar att en sådan helhetsöversyn av OSL påbörjas så snart som möjligt.

Utredningen har i stället föreslagit en ny generell sekretessbrytande bestämmelse i OSL som möjliggör att uppgifter som omfattas av sekretess till skydd för enskilda lämnas till en annan myndighet såväl på begäran som på eget initiativ. Bestämmelsen innefattar en ventil om att en uppgift inte ska

lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. Polismyndigheten är positiv till den generella sekretessbrytande bestämmelsen men understryker att den endast bör vara en tillfällig lösning i avvaktan på en förändrad huvudregel. Även om den generella sekretessbrytande bestämmelsen enligt utredningen möjliggör samtal mellan myndigheter som samverkar exempelvis för att motverka brottslig verksamhet, finns enligt Polismyndigheten dock en kvarstående farhåga att kravet på en intresseavvägning alltså uppställer hinder mot ett effektivt informationsutbyte mellan flera olika myndigheter.

För Polismyndigheten är det tredje punkten i bestämmelsen, om en uppgift behövs för att utreda brott eller för att motverka brottslig verksamhet, som är av främsta betydelse. Härvid noteras att ”motverka brottslig verksamhet” är ett nytt begrepp i OSL som är avsett att innefatta Polismyndighetens och andra myndigheters underrättelseverksamhet samt sådan verksamhet som myndigheter med uppdrag att motverka brott i största allmänhet ägnar sig åt (s. 291). I denna del efterfrågar Polismyndigheten att det säkerställs att begreppet får avsedd effekt jämfört med att begreppet ”förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet” används på andra ställen i OSL, polislagen (1984:387), brottsdatalagen (2018:1177) samt lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. Polismyndigheten ser att även andra punkter i bestämmelsen kan komma i fråga för myndigheten att tillämpa.

Det är särskilt positivt att utredningen delar Polismyndighetens behovsbeskrivning av att uppgifter om enskilda som omfattas av socialtjänstsekretess som utgångspunkt vid behov måste kunna delas mellan myndigheter. Att den generella sekretessbestämmelsen inte undantar socialtjänstsekretess enligt 26 kap. 1 § OSL bedömer Polismyndigheten vara av stor betydelse. Sammantaget kommer förslaget att stärka Polismyndighetens tillgång till relevant information från både myndigheter och kommuner vilket gynnar en effektiv brottsbekämpning. Förslaget löser dock inte ut de nuvarande sekretesshindren som finns beträffande uppgiftsutbyte om en enskild som omfattas av hälso- och sjukvårdssekretess. Polismyndigheten har behov av sådan information, såväl i brottsbekämpande som i brottsförebyggande syfte. Exempelvis skulle sådan information öka möjligheten till tidiga ingripanden för att hindra barn och unga från att involveras i gängrelaterad brottslighet samt för att skydda utsatta individer eller ha uppsikt över potentiella våldsutövare. Polismyndigheten anser att de alternativa förslag som utredningen för fram avseende hälso- och sjukvårdssekretessen (s. 334 f.) bör övervägas ytterligare i den fortsatta beredningen.

Polismyndigheten vill slutligen lyfta den utökade brottsbekämpande kraft som denna bestämmelse, och övriga i andra sammanhang lämnade förslag om utökat informationsutbyte, skulle kunna få genom att kompletteras av den efterfrågade moderniseringen av dataskyddsregleringen. I vilken utsträckning myndigheterna kan tillämpa regleringen hänger även nära samman med behoven av att utveckla den digitala infrastrukturen och lösningar för datadelning mellan myndigheter.

Detta yttrande har beslutats av rikspolischefen Petra Lundh. Vid den slutliga handläggningen har deltagit rättschefen Gunilla Hedwall, gruppchefen Marie Skåniger och juristen Yvonne Brandell, föredragande.

POLISMYNDIGHETEN

Petra Lundh

Yvonne Brandell

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli